

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandani İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2020-ci ildə 44 gün davam edən Vətən müharibəsinə dəki tarixi qələbədən dərhal sonra Ermənistan tərəfindən vədallığa məruz qalan ərzilərimizdə bərpa və yenidənqurma işləri başladı. Dağıdılmış kəndlərin və şəhərlərin yerində qısa müddədə "ağılı kənd"lərin təməli qoyuldu.

Əzəli sakinlərimiz doğma torpaqlarına qayıdlar və Böyük Qayıdış davam etməkdədir. Zəfər qazanmadımızdan 5 il yaxın bir müddət keçədə görülən işlərin miqyası genişdir. Sürətlə aparılan işlər və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu ərazilərə mütemadi olaraq səfər etməsi, eləcə də imzaladığı sərəncamlar, verdiyi tapşırıq və qərarlar Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun sürətli və keyfiyyətli yenidən qurulmasında özünü göstərir. Birinci məərəhələdə dəhə çox infrastruktur layihələri icra olunub. "Onların əsas hissəsini demək olar ki, bitmiş, bütün Qarabağ və Şərqi Zəngəzur dairəvi elektrik şəbəkə ilə artıq təmin edilib", - deyə Azərbaycan Prezidenti çıxışlarının birində bildirib: "Azərbaycanın ənənəvi elektrik təsərrüfatına da qoşulub. Burada artıq 280 meqavat gücündə su elek-

trik stansiyaları enerji istehsal edir və bu enerji Qarabağdan Azərbaycanın digər bölgələrinə gedir. Artıq keçmiş köckünlərin yaşadıqları yaşayış məntəqələrinin sayı 18-ə çatıb. Xankəndidə Qarabağ Universitetində 1500 tələbə oxuyur, 300 müəllim onlara dərs deyir. Yəni, bütün bular bilirlərin, necə deyim, bize bir möcüze kimi gelir, o cümlədən mənə. Halbuki yəni, sərr deyil ki, bütün bu qərarların verilməsində nənim iştirakım olub. Amma qısa müddət ərzində bu qədər böyük işin görülməsi bu gün bir daha göstərir ki, bizim ne qədər istedadlı xalqımız var".

Azərbaycanın iqtisadi gücü işgaldən azad olunan ərazilərdə yeni həyatın başlanmasına imkan verir. Dayanıqlı sülhə, tərəqqiye əsaslanan Azərbaycan Vətən müharibəsindən ötən müddədə azad olunmuş ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sur-

Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndinə növbəti köç

Prezident İlham Əliyev: "Keçmiş köckünlərin yaşadıqları yaşayış məntəqələrinin sayı 18-ə çatıb"

satdan təmizlənməsi, müasir yaşayış, istehsal və xidmet infrastrukturun qurulması istiqamətində kifayət qədər layihələri həyata keçirib. Eləcə də nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası, xüsusiət Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində mühüm işlər görüllər. İşgaldən azad olunan ərazilərimiz kimi, Ağdərə də yeni dövrünü - abadlıq-quruculuq dövrünü yaşayır. Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndinə növbəti köç prosesi gerçəkləşib. Qeyd edək ki, Həsənərız kəndi ikinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrinə əsasən, Rusiya sülhməramlı kontingentinin nəzarətində idid. 2023-cü il sentyabrın 20-de Azərbaycan Ordusunun Qarabağda keçirdiyi antiterror eməliyyatı nəticəsində Həsənərız kəndi Azərbaycanın nəzarətinə qayıtmışdır. 5 dekabr 2023-cü ildə kənd Ağdərə rayonunun tərkibinə daxil edilib. Həsənərız kəndində təxminən 500-cü ildə tikilmiş Alban məbədi yerləşir.

29 AİLƏ OLMAQLA, 115 NƏFƏR KEÇMİŞ MƏCBURİ KÖCKÜN DOĞMA YURDUNA QOVUŞDU

2025-ci il martın 3-də Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndinə ilk köç karvanı çərçivəsində 25 ailədən ibarət, ümumilikdə 91 nəfərlik birinci sakin qrupu köçürülmüşdür. İlk mərhələdə kəndə köçənlər Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində müvəqqəti olaraq yataqxanalarda, sanatoriyalarda və inzibati binalarda məskunlaşmış keçmiş məcburi köckün ailələri olmuşdur. 2025-ci il martın 6-da Həsənərız kəndinə daha 75 nəfərdən ibarət 25 ailə köçürülmüşdür. Onlar kənddə yeni inşa edilmiş fərdi yaşayış evlərinə yerləşdirilmişlər.

İşgaldən azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı çərçivəsində Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndinə bir müddət mərhələli şəkildə köç davam edir. Tərəf rayonundan yola salınan növbəti köç karvanı Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndinə çatıb.

Ağdərə rayonunun Həsənərız kəndində 29 ailə olmaqla, 115 nəfər keçmiş məcburi köckün doğma yurduna qovuşub. Köç karvanı respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət olub.

Qeyd edək ki, Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində de yeni həyat başlayıb. Vurğulamaq yerine düşər ki, kəndə köçlə bağlı ümumilikdə 180 ailə (591 nəfər) siyahıya alınıb. 2,3 hektar sahədə yaradılan kompleks 5 mərtəbəli olmaqla 5 yaşayış

binasından ibarətdir. Bu binalarda ümumiyyətde bir, iki, üç və dördətəq 190 mənzil var.

Kənddə yararsız vəziyyətdə olan 144 şagird yerlik tam orta məktəbin binasında da əsaslı təmir işləri aparılıb. Bundan əlavə, ümumi gücü 7,8 meqavat olan "Suqovuşan-1" və "Suqovuşan-2" Kiçik Su Elektrik stansiyaları yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib. Suqovuşanda "istirahət kompleksi layihəsi" icra olunub. Ərazisi 6 hektar olan kompleksdəki 16 kotec və 2 mərtəbəli hotel binasında əsaslı təmir işləri aparılıb. "Burada yaşamaq üçün bütün şərait var. Evlər çox gözəl, geniş, işıqlı evlərdir. Təbiət də tabii olaraq bu bölgəyə əlavə dəyər verir. Gözəl su anbarının yanında yaşamaq, əlbəttə ki, adamın zövqünü oxşayır. Ona görə burada yaxşı, rahat yaşamaq, işləmek üçün bütün imkanlar var və şadəm ki, artıq

lərde qanunsuz silahlı birleşmələr, Ermənistan ordusunun şəxsi heyeti yerləşmişdi".

Xatırladaq ki, Azərbaycan Ordusu anti-terror tedbirlerinin qarşısını alaraq tariximizə uğurlar həkk etdi. Cəmi 23 saat 43 dəqiqə ərzində keçirilən eməliyyatın əsas məqsədi Qarabağda qanunsuz yerləşdirilmiş erməni silahlı qüvvələrinin zərərsizləşdirilməsi, onların hərbi obyektlərinin mehv edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tam təmin olunması idi. Eməliyyat zamanı Azərbaycan Ordusu müasir hərbi texnika və yüksək dəqiqlik vasitələrdən istifadə edərək strateji mövqelərdə yerləşdirilmiş qanunsuz erməni silahlı qüvvələrini sıradan çıxardı. Beləliklə, Ağdərə, Xoçavənd, Xocalı və Xankəndidən separatçıların qovulması ilə ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü tam bərpa olundu. Tədbir zamanı şanlı

ordumuz tərefindən mülki əhali və infrastruktur obyektləri qətiyyən hədəf alınmış, yalnız legitim hərbi hədəflər sıradan çıxarılmışdır. Bütün bu tədbirlər sübut edir ki, Azərbaycan dövləti hər zaman erməni əsilli əhalisinin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün tədbirlər görməyə hazırlıdır.

Məlumdur ki, ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışı və dövlət idarəetməsini təşkil etmək, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisini və dayanıqlı infrastruktur təminatını həyata keçirmek, müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılmasını təmin etmək, ərazilərdə məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsini gücləndirmək, əhalinin məşğulluq imkanlarını artırmaq, dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı təmin etmək və s. məqsədi ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət programı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. İşgaldən azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən olunub. Bu Milli Prioritetlərə əsaslanan "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası" yeni inkişaf mərhələsindəki hədəflərə çatmağa xidmət edən mühüm sənəddir. İşgaldən azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, dayanıqlı inkişafı və hemin ərazilərdə yüksək həyat səviyyəsinin təminatı üçün genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir.

Zümrüd BAYRAMOVA